

Motion till riksdagen

1988/89:Ub203

av Sonja Rembo (m)

Religionsundervisningen i skolan

Ett samhälle består av människor med olika förutsättningar och ambitioner. Det sammanhållande kittet är den kultur, de traditioner och gemensamma värderingar som utvecklats under historiens gång och som förts vidare från generation till generation.

Det samhälle vi tillhör och som har sin grund i Europa, har under mer än tusen år utvecklats utifrån en kultursyn som präglats av humanism och kristen etik baserad på det kristna budskapets krav på medmänsklighet, kärlek och personligt ansvarstagande.

Fram till mitten av detta århundrade ägde varje människa i vårt land kännedom om åtminstone innebörden i tio Guds bud, Kristi bergspredikan och det kristna kärleksbudet: "Allt vad i viljen att människorna skola göra Eder det skolen I ock göra dem."

Den betydelse detta haft för normbildningen i vårt samhälle, för människors yttre och inre trygghet och för gemenskapen kan icke mätas.

Hur är det i dag? Trots ökat välstånd och ökad materiell standard visar vårt samhälle allvarliga sjukdomssymptom – våld, rotlöshet, splittrade familjer, missbruk, ungdomar som förlorat tron på framtiden, främlingsfientlighet och rasism.

Det svenska samhället har blivit alltmera pluralistiskt från kulturell och religiös synpunkt. Den stora samstämmighet och enhet – både en styrka och en fattigdom – som för bara 30–40 år sedan utmärkte vårt samhälle håller hastigt på att upplösas.

Med nya impulser och nya kulturella erfarenheter ökar mångfalden och möjligheterna till utveckling men också kraven på kunskaper, förankring och medvetenhet inte minst om grundvalen för egna och andras värderingar.

Religionsfrihet är för oss en självklarhet. De invandrargrupper i vårt land, som tagit med sig andra religioner och därmed också värderingar, som avviker från våra skall enligt allmänt omfattad svensk politik få behålla och utöva sin religion. I många fall är religionen för invandrare en integrerad del av vardagen på ett sätt som i dag är okänt för stora delar av den svenska befolkningen. I vissa fall kräver vi dock anpassning till våra normer – t.ex. i fråga om människors lika värde och lika rättigheter – som ytterst bygger på kristendomens individualistiska människouppfattning. Det är då viktigt att vi för oss själva kan motivera och känna bakgrunden till de värderingar vi vill skall omfattas av alla i vårt land även om de strider mot andra kulturers uppfattning.

Det är viktigt att också vi inser vår religions betydelse för kultur och

normbildning. Även om inte alla människor i vårt land kan förväntas omfatta en personlig religiös tro, bör alla ha rätten och möjligheten att få ta del av det kunskapsstoff som behövs för att ett ställningstagande skall vara möjligt. Dessutom får inte nya generationer berövas rätten att göra bekantskap med Bibeln och andra kristna urkunder. Dessa var tidigare allas gemensamma egendom och utgör en grundläggande förutsättning för att förstå de värderingar som ligger till grund för vår civilisation och för att kunna förstå och berikas av stora delar av vår litteratur, uttryckssätt i språk, konst, musik och alla delar av det gemensamma västerländska kulturarvet. Bildspråket på alla områden är i stor utsträckning sedan sekler byggt på Bibeln, kristendomens myter och dess historia.

Utän en fast förankring i det fundament på vilket den västerländska människosynen och normbildningen bygger har svenska barn och ungdomar berövats möjligheten att förstå och rätt värdera skillnaden mellan vårt och andra samhällen, mellan vår och andra kulturer och den historiska utvecklingen. De saknar den grund som krävs för att kunna möta och forma framtiden. Även barn som bibringats en kristen etik upplever förvirring och osäkerhet när de finner att samhället inte ställer upp på begrepp som i Sverige varit grundläggande för mänsklig samvaro. De kommer i ett underläge gentemot kamrater och vuxna från länder, där religionen fortfarande tas på allvar och erkänns som grunden för samhällets värderingar och traditioner. Ur ett sådant underläge växer känslor av osäkerhet och underlägsenhet som lätt söker kompenstation i främlingshat och våld. Bristande kunskaper om de egna rötterna är inte någon hållbar grund för förståelse av och samlevnad med människor med annan bakgrund.

Den syn som under ett par decennier har präglat skolans religionsundervisning har medfört att dagens föräldra- och lärargeneration i många fall själva saknar den kunskap och förankring i vårt kristna arv som är en förutsättning för att kunna föra dessa kunskaper vidare. Detta medför att utbildningssystemets ansvar för undervisningen av såväl de unga som lärarna är tyngre nu än någonsin tidigare.

Kyrkor och samfund såväl som många föräldrar och lärare arbetar även i dag för att ge barn och ungdom kännedom om det kristna budskapet. Många barn får dock ingen kontakt med de centrala normer om ansvarstagande för sitt och nästans liv som vårt västerländska samhälle ändå bygger på. Skolans religionsundervisning är urvattnad och räddhågad inför ställningstaganden. Kristendomen jämföras med andra religioner som baseras på en annan människosyn än kristendomens och som utvecklats i andra kulturer än den västerländska.

Normbildningen i samhället är allas vår angelägenhet. Statsmakterna kan inte avsvära sig ansvaret för innehållet i och utformningen av religionsundervisningen med hänvisning till lokala myndigheter eller enskilda lärare. Det är nödvändigt att läroplanen och lärarutbildningen utformas så att kristendomsundervisningen blir klart definierad.

Det är därför nödvändigt att en genomgripande översyn av kristendomsundervisningen sker i syfte att dels utvärdera den nuvarande undervisningen, dels utarbeta förslag till hur undervisningen kan utformas för att kunna förmedla tillräcklig kännedom om den religion och de kristna värderingar, på vilka det svenska samhället vilar.

Skolans möjligheter att förmedla en tillräckligt kvalificerad kristendomsundervisning undergrävs av blockundervisningen. Denna får ofta till följd att undervisning i religionskunskap bedrivs av lärare med otillräcklig utbildning i ämnet, i värsta fall ingen alls. Situationen blir än sämre genom den nya lärarutbildningen med s.k. senarelärare med ytterligare breddad och därmed vad gäller djup och specialkunskaper försämrad utbildning.

Mot. 1988/89
Ub203

Hemställan

Med hänvisning till vad som i motionen anförts hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär en sådan översyn av grundskolans läroplan att skolans undervisning i realiteten kommer att motsvara de krav på kristendomsundervisningens innehåll som anges i motionen,

2. att riksdagen hos regeringen begär sådana åtgärder att grundutbildning och fortbildning av lärare ges ett sådant innehåll att lärare med undervisningsskyldighet i religionskunskap får möjlighet att skaffa sig erforderliga kunskaper i kristendom.

Stockholm den 10 januari 1989

Sonja Rembo (m)